Eroul filmului „Cineva acolo sus mă iubește"

DESPRE MILICĂ TEODORESCU

Au trecut cîțiva ani de cînd pe ecranele cinematografelor noastre am urmărit filmul „Cineva acolo sus mă iubește", în care rolul boxerului Rocky Graziano, ex-Barbella, a fost remarcabil interpretat de talentatul actor american Paul Newman, care în tinerețea sa a practicat ca amator „arta nobilă". Ne amintim și acum de viața plină de peripeții a mereu agitatului Rocky, de conflictele cu reprezentanții armatei, de zilele petrecute în pușcărie și în sfîrșit de succesele sale realizate pe ringul profesioniștilor, în care cu mulți ani în urmă a fost proclamat campion mondial, după un memorabil meci susținut în compania bucătarului de astăzi, Tony Zale. Rocky, copilul teribil al cartierelor periferice newyorkeze, băiatul care fura și al cărui cuvînt de ordine era doar „punchul", este astăzi în vîrstă de 49 de ani. El este căsătorit și are trei copii. În finalul filmului „Cineva acolo sus mă iubește" *Rocky Graziano, după ce l-a deposedat de centură pe Tony Zale, este purtat în urale de foștii săi colegi de joacă de pe stradă. Ce s-a întîmplat în continuare vom afla din rîndurile următoare. Graziano a acceptat să-l întîlnească a treia oară pe Tony Zale. Meciul nu a fost dus pînă la capătul celor 15 runduri. Mai expeditiv, Zale și-a făcut k.o. adversarul, deposedîndu-l de titlu pe Graziano. Rocky a mai susținut cîteva meciuri, fiind învins prin k.o. și de Ray Sugar Robinson, după care s-a retras din activitatea competițională. În prezent, Rocky Graziano este angajat al televiziunii din New York și duce o viață decentă.*

Nu de mult, împreună cu ziaristul sportiv Rowland Barber, Rocky Graziano a scris cartea vieții sale, intitulată desigur „Cineva acolo sus mă iubește" (Somebody Up there likes me"), care s-a bucurat de un mare succes de librărie. Cartea are 355 de pagini.

În două pagini, Rocky Graziano descrie cu lux de amănunte PE UNUL DINTRE CEI MAI SIMPATICI ADVERSARI ȘI PRIETENI PE CARE I-A ÎNTÎLNIT ÎN CARIERA SA. ESTE VORBA DE MILICĂ TEODORESCU, FOST CAMPION AL ROMÂNIEI, UNCHIUL INTERNAȚIONALULUI D. GHEORGHIU, CARE S-A STABILIT ÎN S.U.A. înaintea celui de al doilea război mondial.

În cîteva rînduri, din pagina 272, Rocky Graziano scrie printre altele: „În cariera mea am întîlnit adversari cu caractere excepționale, caractere de adevărați oameni. În ultima partidă a anului 1943 l-am întîlnit pe Milo Teodorescu, denumit „Băiatul de aur" al boxului. Teodorescu, chiar atunci cînd trebuia să boxeze, intra în cabină cu nelipsita sa vioară. Am cîștigat prin k.o. în fața lui Teodorescu, surprinzîndu-l în prima repriză cu o combinație de un-doi."

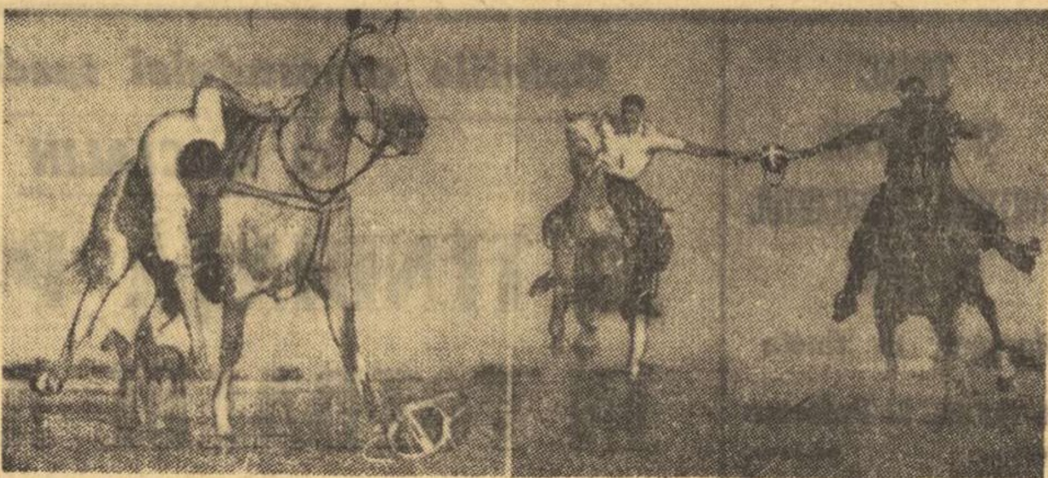
Rocky Graziano arată apoi că s-a împrietenit bine cu „Golden Boy", care era un boxer de valoare, dar foarte sentimental.

Fostul campion mondial îl descrie pe Milo Teodorescu CA PE UN ADEVĂRAT ARTIST care în clipa cînd cînta la vioară se transforma total.

„*Mai întotdeauna cînd mă aflam în cabină, înaintea vreunui meci prietenul meu Milo Teodorescu mă vizita și îmi cînta bucata preferată „Maria" — scrie în cartea sa Rocky Graziano.*

Paul OCHIALBI

Sporturi mai puțin cunoscute

PATO = JOCUL RAȚEI

METAMORFOZA UNUI SPORT TRADIȚIONAL ARGENTINIAN — CE DATEAZĂ DIN 1610

Sport de veche tradiție în Argentina, „pato" a cunoscut o lungă perioadă de interdicție datorită caracterului său dur și numai printr-o reformă a regulamentului acest joc a reapărut pe arenele sportive ale țării.

Cea mai veche mențiune despre „pato" datează din anul 1610, cînd el a fost jucat, la Buenos Aires, cu prilejul unor mari festivități religioase. În același an, spun mărturiile vremii, se juca „pato" și pe valea Guachipas între indienii din acea regiune și tribul de indigeni Calchaquies.

Prima descriere mai amănunțită a jocului se întîlnește în cronica lui Felix de Azara (ofițer și naturalist spaniol), datînd din anul 1780: „...se întrunesc pentru acest joc două grupuri de oameni pe cai și se stabilesc două locuri de țintă aflate la o depărtare cam de o leghe (5572 metri). Apoi se coase o rață, căreia i se lasă capul afară, într-o bucată de piele avînd două sau mai multe toarte ori mînere pe care le apucă cel mai puternic din fiecare echipă, la jumătatea distanței dintre cele două puncte stabilite și dînd pinteni cailor trag cu putere pînă cînd cel mai tare rămîne cu rața și își trîntește rivalul la pămînt dacă acesta nu-i dă drumul. Învingătorul trebuie să fugă imediat căci cei din grupul advers îl urmăresc și-i dau tîrcoale pînă apucă una din toarte, trag apoi în același chip, rămînînd în cele din urmă învingătoare echipa care ajunge cu rața la ținta stabilită".

Din cauza accidentelor care se produceau în timpul partidelor de „pato", acest joc a fost interzis printr-un decret dat la 21 iunie 1822. Totuși, pe la jumătatea secolului, jocul reîncepe să fie practicat pe alocuri. Generalul Jose Ignacio Garmendia descrie o asemenea întîlnire în cartea sa „Scrisorile unui ostaș" (1858): „...Jucătorii s-au și urcat pe cai, niște cai voinici, cu coamele tăiate scurt, cu mușchi de oțel, deprinși cu munca și oboseala..." În continuare el înfățișează desfășurarea partidei: „Grupele se separă, lăsînd între ele un drumeag îngust; patronul băcăniei coboară și înaintează spre căpeteniile celor două echipe și le predă palmipedul închis perfect într-o bucată de piele, cu patru mînere mari. În clipa aceasta, o liniște adîncă cuprinde scena, liniștea care precede marile bătălii... Începe atunci o luptă atît de confuză, învăluită într-un nor de praf și în zgomotul pămîntului călcat în picioare, încît e imposibil să o descrii... Se înhață, se întorc, se întind, se ghemuiesc, sar, se tîrăsc și tropăie, se ridică și cad uneori în strigăte splendide; ciocnirile sînt teribile, împresurările înspăimîntătoare... Totul pare un ciclon de oameni care gonește ca trăznetul, măturînd tot ce găsește în cale și umplînd văzduhul cu ecourile lui sălbatice... În clipa aceasta cel ce ridică rața de jos e un țăran voinic ca un Anteu; face un efort uriaș și smucind din răsputeri, încît îi dislocă aproape brațul adversarului său, smulge trofeul, dă pinteni calului și fixînd cravașa în carîmbi, se repede cît poate să alerge de repede nobilul animal, spre ferma apropiată care răsună dacă îl vede venind într-acolo, căci curtea casei este plină de numeroși spectatori, printre care cucoane durdulii și fermieri din împrejurimi, ce urmăresc cu sufletul la gură splendidul deznodămînt. Învingătorul se apropie de poartă, cu calul gîfîind, vlăguit și în lătratul cîinilor care îi dau tîrcoale scoate rața strigînd cît îi țin plămînii: „Uite rața aici! Să înceapă dansul!..." O clipă mai tîrziu sosesc tovarășii lui de joc, într-o procesiune lungă, parcă ar fi fost risipiți într-o luptă. Ce puțini sînt! Abia jumătate din ei. Ceilalți au rămas pe cîmpul de onoare, unii în picioare, alții cu brațele și picioarele smulse, uneori și cîte un mort..."

În anul 1937, un admirator al tradițiilor populare argentiniene, Alberto del Castillo Posse, se hotărăște să reînvie vechiul „pato". El i-a adus corectivele necesare, eliminînd asperitățile dar păstrîndu-i elementele dinamice. Vechea rață vie a fost transformată într-o minge de fotbal nr. 5, prevăzută cu patru mînere de piele crudă. Ea trebuie introdusă într-un cerc de fier cu diametrul de un metru și situat la 2,70 m înălțime. Terenul de joc măsoară 200×80 m iar echipele sînt alcătuite din cîte 4 jucători. Se joacă 6 reprize de cîte 8 minute. Demonstrația făcută în aprilie 1938 s-a bucurat de succes și oficialitățile au autorizat de atunci practicarea acestui joc în noua lui formă.

A URMĂRI SĂ FII BUN ÎN TOATE SPORTURILE E O GREȘEALĂ

NE-A DECLARAT DOMNUL GEORGE BOULOGNE, ANTRENORUL ECHIPEI DE FOTBAL A FRANȚEI

● COMITEM O GREȘEALĂ COMUNĂ: VREM SĂ FIM BUNI ÎN TOATE SPORTURILE ● CUM APRECIAȚI DV. VALOAREA UNEI ECHIPE? ● PREA MULTĂ TEHNICĂ SUBMINEAZĂ DINAMISMUL JUCĂTORULUI ● ÎN APĂRARE SÎNT BUNI ȘI JUCĂTORII DE VALOARE MEDIE, ÎN ATAC NUMAI CEI EXCEPȚIONALI ● JOCUL ECHIPELOR DIN TOATE ȚĂRILE SE APROPIE DIN CE ÎN CE MAI MULT ● CRED ÎN PUTEREA EDUCATIVĂ A FOTBALULUI ● ORICE JOC INFANTILIZEAZĂ PUȚIN PE CEI CE-L PRACTICĂ

Domnul George Boulogne, actualul antrenor al echipei naționale de fotbal a Franței, a făcut o vizită în România, cu ocazia Simpozionului științific internațional pe tema „Bazele științifice ale sportului de performanță". El a urmărit, de asemenea, să vadă o demonstrație practică făcută de antrenorul Nicolae Petrescu, în legătură cu unele metode originale ale acestuia, menite să stabilească mai exact antrenamentul optim al fotbalistului și efectele acestuia. (La sfîrșit ne mărturisea că procedeele specialistului român sînt extrem de logice, de bine fundamentate și de utile).

— CAM DE MULTĂ VREME, DOMNULE BOULOGNE, FOTBALUL FRANCEZ ESTE OCOLIT DE ZEIȚA SUCCESULUI. CUM EXPLICAȚI?

— Cred că noi, ca și dv. de altfel, comitem o greșeală comună: vrem să fim buni în toate sporturile. Or, acest lucru este imposibil. Mai ales pentru noi, țări mult mai mici decît Statele Unite sau U.R.S.S., unde populația tînără, capabilă de performanțe sportive este incomparabil mai numeroasă. Dar, nici acestea nu strălucesc la toate sporturile. Țările mici și mijlocii, cu posibilități, de toate nuanțele, inerent limitate, ar trebui să încerce a fi competitive în cîteva sporturi (alese în funcție de tradiție, condiții naturale și materiale, înclinații deosebite etc.), iar, în principal, eforturile și energiile ar trebui consumate pentru cea mai înaltă responsabilitate din cîte revin forurilor sportive: educația fizică a națiunii. Celor convinși de acest adevăr nu le rămîne decît să lupte și să aștepte recunoașterea sa.

— CUM APRECIAȚI DUMNEAVOASTRĂ VALOAREA UNEI ECHIPE?

— După cantitatea, intensitatea și calitatea efortului conținut în jocul ei. Intensitatea este azi axul oricărei activități umane. În orice domeniu ai fi specializat, acum ți se cere să lucrezi mai repede, mai bine, mai mult. Această tendință generală a influențat și fizionomia fotbalului. **Echipa de juniori a Angliei din 1966 — de pildă — realiza într-un meci aceeași cantitate de efort pe care o presta marea echipă a Ungariei din 1954.**

— DECI, DINAMISMUL ESTE NOUA DOMINANTĂ A FOTBALULUI? POATE FI ELEMENT DE PRIM PLAN? ÎN CE RAPORT S-AR AFLA CU TEHNICA ȘI TACTICA?

— Trebuie știute și recunoscute cîteva raporturi foarte subtile. **Tehnica diminuează efortul jucătorului, prin tot ce ține de executarea procedeelor. De aceea, prea multă tehnică subminează dinamismul jucătorului, sau al echipei. Acesta este motivul crizei fotbalului brazilian, construit excesiv pe tehnică și devenit cu timpul fragil, lipsit de intensitate.** A juca mai repede, mai precis și mai productiv e o chestiune de echilibru între tehnică și mișcare. Factorul echilibrant al celor doi termeni antagoniști numiți mai sus este tactica, pe care o văd situată deasupra lor, restaurînd legătura.

— VORBIȚI MAI MULT DESPRE TACTICĂ, DESPRE TRĂSĂTURILE EI ACTUALE; DESPRE CEEA CE VI SE PARE AZI CĂ AR PUTEA DEVENI DOMINANT MÎINE ÎN PLANUL TACTICII.

— E cam dificil să mă pronunț. În faza de apărare totul e aproape știut și clar, iar „cuvertura" s-a generalizat aproape. Organizarea defensivei a devenit excelentă la foarte multe echipe, fiindcă acest lucru este posibil de efectuat și cu jucători de valoare medie, iar astfel de fotbaliști se găsesc pretutindeni. Jocul de atac, însă, continuă să fie mai precar, deoarece e mult mai dificil în sine. El a depins întotdeauna și va depinde din ce în ce mai mult de puterea de creație, de spontaneitate și inventivitate, calități proprii numai marilor jucători. **În atac, în schimb, nu se poate juca bine cu fotbaliști de valoare medie.** De aceea și opinez că evoluția fotbalului peste stadiul actual nu va putea fi determinată decît de individualități proeminente. **Sîntem în faza cînd, menținînd toate acumulările anterioare, numai jucătorii de clasă mai pot duce fotbalul înainte.**

— CE CREDEȚI, DOMNULE BOULOGNE, FOTBALUL MONDIAL SE APROPIE CA FIZIONOMIE, CA MANIERĂ, SAU PĂSTREAZĂ CARACTERISTICI NAȚIONALE?

— Jocul echipelor din toate țările se apropie din ce în ce mai mult. A juca bine înseamnă acum pretutindeni a ataca cu aceleași mijloace: viteză, tehnică, aglomerare și marcaj exact în apărare, putere de creație în atac. Numărul imens de contacte internaționale a apropiat modalitățile oarecum deosebite în care se juca fotbal înainte. **Au mai rămas numai cîteva stiluri: anglo-saxon, sud-american, al latinilor din Europa, brazilian** (acord brazilienilor un loc aparte în peisajul fotbalului din America Latină).

— PUTEȚI PREVEDEA CUM VA EVOLUA FENOMENUL-FOTBAL?

— Fotbalul de performanță, fotbalul elitelor nu știu ce va deveni mîine, sau peste 20 de ani. E dificil de prevăzut. **Mult mai important mi se pare soarta fotbalului jucat de copii, fotbalul — mijloc de educație, fiindcă acesta oferă excelente posibilități de fortificare fizică și de împlinire morală a populației tinere.**

— CONSIDERAȚI CĂ PRIN FOTBAL S-AR PUTEA COMPLETA OPERA DE EDUCAȚIE A ȘCOLII? CE PREMISE AR FI NECESARE?

— Cred în puterea educativă a fotbalului. Ea există întotdeauna, atunci cînd viața fotbalistică este sănătoasă, cînd atmosfera din interiorul cluburilor e guvernată de principii oneste, cînd fotbalul devine un mijloc de integrare socială. De aceea, regret atitudinea de dezinteres a părinților și educatorilor față de valențele de ordin moral ale fotbalului.

— E REMARCABIL INTERESUL PE CARE ÎL PURTAȚI INFLUENȚEI JOCULUI, FOTBALULUI ÎN SPEȚĂ ASUPRA PSIHICULUI ȘI CARACTERELOR. NU CONSIDERAȚI CĂ ESENȚA JOCULUI, A ACESTEI ACTIVITĂȚI STRUCTURATĂ PE COORDONATELE PSIHOLOGICE ALE COPILĂRIEI, AR PUTEA SĂ MARCHEZE, ÎNTR-UN FEL OARECARE, SUFLETUL ȘI MODUL DE COMPORTAMENT AL OAMENILOR ANCORAȚI ÎN PERIMETRUL LUI?

— Cînd niște oameni în toată firea joacă fotbal, din cînd în cînd, nu redevin ei oare copii pentru un ceas, două? **Lărgind unghiul de apreciere, pe cel ce-l practică vreme îndelungată pentru performanță, îl menține cred eu, într-un oarecare stadiu de infantilism. Cunoscînd această influență a fotbalului, ar trebui ca practicarea sa să fie însoțită de existența unui climat de exigență,** de seriozitate. Pentru acest motiv, consider profesionismul drept soluție în cazul celor mai buni, al fotbaliștilor de elită. Fiindcă încarcă cu responsabilitate conștiința unor tineri, ce practicînd ani de zile un joc, o activitate cu efecte de infantilizare, au nevoie de un ax, de un stimulator pentru structurile lor de maturitate. Jocul umanizează sportul, dar sportul (în speță, fotbalul cu adevărat de performanță) transcende jocul.

Profesionalizarea nu poate fi admisă pentru cei mulți, dar pentru cei excelent înzestrați, da. Inteligența și capacitatea unui tînăr se exprimă prin fotbal, tot așa cum, în cazul altora, ele se manifestă printr-o înclinație spre matematică, spre literatură, spre medicină, spre muzică etc. Și este de dorit ca fiecare om să-și rezolve problemele existenței prin modalități compatibile cu talentul său.

— CUM CONCEPEȚI ANTRENAMENTUL MODERN AL FOTBALISTULUI?

— Astăzi, antrenamentul trebuie să fie total, sintetic, dublat, în paralel, de lucru pentru ameliorarea capacităților fizice, tehnice și tactice ale jucătorului.

Romulus BALABAN

OCTOPUSH — HOCHEIUL SUBMARIN!

Un nou sport a devenit popular în Anglia — octopushul. Sub acest nume este cunoscut un fel de hochei submarin care, pe parcursul a zece minute, cît durează o repriză, solicită jucătorilor eforturi excepțional de mari.

Octopushul se joacă între două echipe formate din cîte șase jucători, echipați cu tot echipamentul necesar unei activități submarine. Obiectul jocului îl formează un fel de puc din plumb — denumit „squid" — care este manevrat pe fundul piscinei, cu ajutorul unor crose miniaturale, fiecare formație căutînd să-l împingă în „poarta" adversă, pentru a marca gol.

Dacă săvîrșesc greșeli grave, jucătorii — sau jucătoarele, pentru că există și echipe feminine — sînt penalizați prin scoaterea din bazin timp de 30 de secunde.

Dacă practicanții octopushului sînt foarte încîntați de noul sport, mai puțin mulțumiți sînt, uneori, o parte din spectatorii care, din cauza apei continuu turburate, nu pot urmări tot timpul la suprafață desfășurarea partidelor. Se preconizează însă crearea unor bazine cu pereți de sticlă, care ar rezolva problema vizibilității optime. Pînă în prezent, mai mult de zece cluburi nautice britanice au creat echipe de octopush, care dispută amicale. Hocheiul submarin a fost „exportat" în Olanda, Franța și Republica Sud-Africană, și, după cum scrie un reporter sportiv de la ziarul londonez „Times", suporterii octopushului speră ca el să fie introdus — nici mai mult, nici mai puțin, decît la jocurile olimpice din 1976!

UN PRIM PAS, CU RADU IANSEN, ÎN TURISMUL NAUTIC ROMÂNESC

...Sfîrșitul tragic al regretatului Alain Bombard nu descurajează pe nimeni. Dimpotrivă. Mulți turiști nautici îi studiază și aplică metoda de găsire a hranei în apa mării. Printre ei se află și Radu Iansen, pînă în prezent prea puțin cunoscut pentru realizarea sa nautică din toamna anului trecut.

În vara lui 1968, studentul din ultimul an al I.A.T.C. face o primă încercare a ambarcației sale de tip balenieră, parcurgînd Dunărea de la Tr. Severin în Deltă, apoi, pe mare, ruta Sulina—Costinești. Anul următor pune la punct o velatură îndrăzneață pentru mica sa ambarcație: randă, două focuri și balon. La 12 august 1969, proaspătul regizor al TV își începe călătoria de la dana portului Tomis. Marea este bună. Sînt trecute în escale scurte porturile coastei bulgare. În drum spre Istanbul apele devin abundente în pește, cu deosebire pălămida prinsă cu ușurință pe lansetă cu momeala unor mici pene de bibilică. Puțin mai tîrziu, pe Mediterana, un fir lung de nylon cu aproximativ 30 de cîrlige va culege „pe alese" acest pește atît de abundent în larg. Sînt străbătute la finele lui august Marea Marmara, cu frumoasele sale țărmuri, apoi Dardanelele. Și marea Egee este liniștită. Escale la Imros, Samotrache, Lemnos. Urmează Chios, Icaria, Samos apoi Rodos, fosta gazdă a Colosului, una din cele șapte minuni ale lumii antice. Pe o mare ce începe să se involbureze apare Creta, cu coastele sale înalte, frumos împădurite și plaje înguste cu nisipul fin. De aici începe prima rută lungă din călătorie, peste 350 mile marine prin Marea Levantului spre țărmul răsăritean al Mediteranei. O mare agitată pune probleme de manevrare. Este redusă velatura. Apa e scoasă mereu cu ispolul din ambarcația complet descoperită, asaltată de valuri. La un moment dat catargul cedează. Noroc că țărmul este aproape și marea mai puțin agitată. Escale la Beyruth, apoi Tyr, Haifa, Tel Aviv, locuri unde noul și vechiul contrastează la o primă vedere. Pe o mare ceva mai liniștită, către Port Said, orașul colțului de pămînt dintre mare și lacul Mensala în restul Deltei Nilului. O mulțime curioasă cercetează ambarcația de numai 5,30 m lungime, privește drapelul românesc de la provă.

— Încotro vrei să pleci de aici?

— Spre nord-vest, către Marea Ionică...

Ruta, privită pe hartă, este aproape de jumătatea lungimii mării Mediterane. Cîțiva bătrîni, foști piloți de vase, dau din umeri.

Plecarea — peste cîteva zile, cu catargul reparat și vînt strîns din pupă. Sînt depășite pe timp bun Alexandria, Ras Itaiemia, se ajunge în dreptul coastelor libiene, Derna și Bengazi, porturi de strajă ale golfului Syrta Mare, sînt privite din larg. Greul călătoriei începe o dată cu direcția Nordului, spre Marea Ionică. Largul este învolburat. De cînd s-au înmulțit vasele pe Mediterana și o dată cu ele bucătăriile respective, apele abundă în rechini. Plajele inclusiv cele ale coastei dalmate, sînt îngrădite cu metal inoxidabil. Și marea e mohorîtă spre nord... Teniează însă vîntul dominant, de travers: cel mai favorabil pentru o ambarcație cu vele. Pînă la prima escală probabilă, cel puțin 400 de mile marine... Spre nord însă! Vîntul e prea bun. Prima noapte e rece, vîntoasă, valurile cresc. Ziua — mare agitată; noroc că nu e mai mult... Pescuitul se face cu greutate. Cîteodată rechinii mușcă din peștele prins la capătul lungului fir de nylon. Scoaterea apei din barcă, cu două scafe deodată, e istovitoare. Vîntul întărit mărește deriva, dar și viteza. Abaterea spre vest determină direcția nord-est și, după o săptămînă cu adevărat grea, apar primele insule din arhipelagul Ionic. Insula Corfu cu Capul Blanc străjuiesc marea în apropierea strîmtorii Otranto și coasta italiană. Este cu adevărat furtună. Vreme rea adusă de echinocțiu, niciodată aceeași ca număr de zile de la un an la altul.

Ar trebui reparată ambarcația, prin unele locuri din nou călăfătuită. Condițiile însă lipsesc. O dată cu vremea ceva mai bună, plecarea spre sud-est, în lungul șirului de insule ioniene. Pe partea Mediteranei sînt depășite Chefalonia și Zaute. După alt timp vîntos apare capul Matapan. Se rupe cîrma. E înlocuită rudimentar, cu bucăți de scîndură. Creta este privită de pe o mare mai puțin liniștită acum. Reparații în portul Retimo, apoi plecare prin Ciclade. După Andros, din nou Chios, de data aceasta prin strîmtoarea cu coasta Asiei Mici, unde simpaticul delfin Toto își face de ani de zile meseria de pilot cu stat de plată „în natură" în registrele marinei grecești — luînd în primire vasele pe care le conduce cu siguranță de la un capăt la altul al stîncosului canal.

După Chios din nou mare agitată, din nou se rupe catargul. Navigație cît mai aproape de coasta turcă prin frămîntata Egee. În fine Dardanelele, Marea Marmara. Cu catargul pe jumătate reparat și ajutată cu ramele, ambarcația „Bubulina" ajunge la Istanbul. Este un moment de sărbătoare în călătoria lui Iansen. Partea cea grea a trecut. Urmează a treia reparație de catarg și pornirea pe Marea Neagră, ale cărei furtuni sînt știute ca pornind brusc, asemenea celor din Oceanul Indian sau golful Biscaya. Navigație prudentă pe un timp întunecat cu o ușoară hulă. De la Burgas, direct Constanța pe o mare de data asta însorită, lucru rar în ultimul timp.

Exact după două luni, la 12 noiembrie 1969, „Bubulina" s-a reîntors la Tomis. O sosire discretă, asemenea plecării...

Între plecare și sosire s-a întîmplat însă ceva, „ceva" ce trebuie relatat, cunoscut, discutat.

Prima încercare a fost deschiderea reușită spre drumuri viitoare în turismul nostru nautic, un prim pas — datorat unui om deosebit — Radu Iansen.

Constantin EFRIMESCU

CĂLĂTORIE ÎN SECOLUL TRECUT...

(CU OINIȘTII CÎMPULUNGENI)

...Erau zile de mare sărbătoare în Cîmpulungul Muscelului de acum opt decenii, cînd revenea victorioasă, întotdeauna victorioasă, echipa normaliștilor, de la vreun concurs. Lumea îi întîmpina pe „acești voinici care fac cinste orașului, județului, nației noastre" — după cum se exprima, în discursul său, primarul urbei — acolo, chiar pe peronul gării, în sunetele unor marșuri patriotice, țîșnite din alămurile muzicii militare a regimentului 30 infanterie.

Și-ncolonați, alcătuiau un lung convoi din care, bineînțeles, făceau parte și dregătorii în haine negre, în așa numitele jachete „rîndunică", anume pentru ceremonii, ca și elevii școlilor din oraș. „Flăcăii" erau purtați astfel pînă în centrul orașului, așa, pentru a fi văzuți de întreaga populație, ca unii ce meritau din plin cinstirea.

Oina, întrecerile atletice — fuga, săriturile, aruncarea greutății — trînta, apoi gimnastica, cu exercițiile libere și „lucrul" la inele și aparate, la paralele și trapez, sus în înălțimile sălii de gimnastică — rămasă aceeași, azi, la Cîmpulung — la care se adăugau dansurile naționale în pitoreștile costume folclorice, făurite nu de mașinile cooperativelor de artă populară, cele de acum, ci de migăloasele impunsături de ac ale bunicelor, ale mamelor sau numai ale surorilor.

Elevii normaliști de la Cîmpulung își aveau și o societate a lor, „*Șoimii*" — cu caracter și obiective sportive, cu secții: „oină și dansuri naționale, gimnastică, atletism".

La toate concursurile publice, normaliștii din Muscel apăreau cu eșarfă tricoloră desfășurată peste piepturile lor bombate de vigoarea tinereții. Și cîte codane nu oftau după normalistul pe al cărui piept medalia aurie pecetluia o bravură, după cum mulți tineri, de toate vîrstele, adormeau visîndu-se, ei, „*cei mari de la bătaie sau numai de la pîndă, de la prindere*".

Pe grătarele restaurantelor cu grădină de vară sfîrîiau mititeii, din carafe gîlgîia vinul, iar lăutarii cîntau convivilor șlagărul în vogă atunci: „*fă-mă, mamă, normalist, să ajung și eu oinist*"...

Nici 30.000 de zile n-au trecut de-atunci, din anul 1890, și iată că l-am întîlnit, deunăzi, pe un contemporan al acelor vremuri, pe unul dintre eroii de atunci.

Singurul supraviețuitor dintr-o asemenea echipă, azi aproape de vîrsta centenară, este venerabilul institutor și publicist *Ștefan Cosîmbescu*, tatăl unui brav colonel-aviator și bunicul unui talentat pianist înscris de timpuriu în circuitul valorilor muzicale internaționale, Dan Grigore.

Azi pensionar, la cei 98 de ani, *Ștefan Cosîmbescu* ne povestește amintiri din adolescența lui de echipier al formației de oină a școlii normale din Cîmpulung, — actualul liceu pedagogic centenar — și din moravurile timpului, din cel de-al nouălea deceniu al veacului trecut, — amintiri al căror început îl consemnam mai sus și din care continuăm.

... Spiru Haret se dovedise, ca savant, ca ministru al instrucțiunii publice, iubitor al sportului școlar, — un mare sprijinitor al oinei, — după cum îl aflăm organizatorul primelor concursuri de oină pe țară, ale căror diplome de învingători purtau semnătura sa și le înmîna chiar el.

— Ei, ei, pe vremea mea, oina era la mare preț. Dar și trînta, alergarea, săriturile, ca și dansurile naționale la care noi i-am avut profesori chiar pe vestiții Moceanu și Velescu, părinții gimnasticii moderne românești. Ca ialomițean de origine, născut la Cosîmbești, am crescut în preajma apei și înotam atît de bine că m-am ales și cu o poreclă, „rechinul", pentru că-i băgam la fund pe toți — ne spune interlocutorul nostru, reactualizînd o joacă de acum nouăzeci de ani...

Cîteva decenii am fost institutor și director de școală în București, școala 44 din cartierul șoselei Giurgiului, am făcut publicistică alături de Nicolae Iorga, dar de sport nu m-am lăsat. Dimpotrivă, am folosit catedra și condeiul pentru a propovădui necesitatea pentru mase, pentru popor, să facă sport, îndemnînd și sprijinind acțiunile vremii. Acum nu mai e nevoie de nici un îndemn. Sportul a intrat în firea omului modern. Un campion e mai iubit decît proprii părinți, iar un fotbalist am auzit că e un om de vază...

Venerabilul străbunic povestește retrăind momentele trecutului, cu o pasiune și o rigurozitate care te conving și pe tine, ascultătorul acestor povestiri, să vibrezi la îndemnurile venite parcă dintr-o lume din care nu a mai rămas decît el, cel pe care-l asculți acum.

Și coloritul povestirii te poartă și pe tine, ascultătorul de azi, printre spectatorii de acum opt decenii, cînd interlocutorul se-auzea strigat: „*hai Cosîmbescule, nu te lăsa*"!

— La mulți ani, venerabile sportiv, Ștefan Cosîmbescu!

V. FIROIU